

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 10226/17

לפני :

כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופט ע' גרוסקופף

העותרת :

מדינת ישראל – הממונה על השכר והסכמי עבודה
במשרד האוצר

נ ג ד

המשיבים :

1. הסתדרות העובדים הכללית החדשה
2. ועד עובדי בתי מלאכה
3. ועד עובדי מנהלי עבודה בבתי מלאכה
4. ועד עובדי שירותי תפעול וציוד מכני
5. חברת נמל אשדוד בע"מ
6. בית הדין הארצי לעבודה בירושלים (פורמלי)

המבקש להצטרף כצד
לעתירה :

יוסף שומרון

עתירה למתן צו על-תנאי

תאריך הישיבה :

כ"ה באייר התשע"ח (10.5.2018)

בשם העותרת :

עו"ד דורון יפת

בשם המשיבים 1-4 :

עו"ד שי תקן ; עו"ד מורן פרידמן ; עו"ד הילה זקס ;
עו"ד אלעד מורג

בשם המשיבה 5 :

עו"ד חיה ארמן ; עו"ד מיכל הברפלד ; עו"ד חופית
כהנא

צו על-תנאי

1. ניתן בזה צו על-תנאי המורה למשיבים לבוא וליתן טעם מדוע לא יתוקן פסק הדין של בית הדין הארצי לעבודה בעס"ק 55074-08-16 הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' חברת נמל אשדוד, באופנים הבאים :

(א) באופן שיקבע כי בין בשביתה חלקית בלתי מוגנת בשירות הציבורי, כפי הגדרתה בסעיף 37א לחוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז-1957, ובין בשביתה חלקית מוגנת, למעסיק בשירות הציבורי קיימות שתי חלופות, לפי בחירתו, לתשלום שכר ראוי: לפנות לבית הדין לעבודה במהלך השביתה החלקית או בסמוך לאחריה בבקשה למתן פסק דין הצהרתי אודות התקיימותה של שביתה חלקית, ועם מתן ההצהרה לשלם שכר ראוי; לחלופין, לשלם לעובדים שכר ראוי בגין ימי השביתה החלקית בהתאם לשיקול דעתו, ואז יוכל ארגון העובדים או העובד לפנות לבית הדין, בטענה כי השכר המופחת אשר שולם לו אינו השכר הראוי עבור עבודתו בפועל.

(ב) באופן שיקבע כי ההליך הדו-שלבי הקבוע בסעיף 37ג לחוק יישוב סכסוכי עבודה יערך כך: בשלב ראשון יפתח המעסיק הליך קיבוצי נגד ארגון העובדים, בו תתבקש מבית הדין הכרזה על קיומה של 'שביתה חלקית בלתי מוגנת'; אם תתקבל הבקשה, יהיו העובדים שנקטו את השביתה החלקית הבלתי מוגנת זכאים לשכר ראוי בלבד, והמעסיק יהא רשאי לקבוע באופן חד צדדי את השכר הראוי, ובלבד ששכר זה לא יפחת ממחצית השכר הרגיל, כהגדרתו בברירת המחדל, בסעיף 37ג(ג) לחוק. ככל שהמעסיק סבור שהשכר הראוי גבוה מברירת המחדל הקבועה שם, הוא מחויב מכוח חובת תום הלב, לשלם שכר גבוה יותר כאמור. בשלב שני, אם עובד שקיבל שכר חלקי או המעסיק מבקשים לשנות משכר ברירת המחדל, יכול כל אחד מהם לפנות לבית הדין לעבודה על מנת שיקבע את שיעור השכר הראוי.

(ג) באופן שיקבע כי אם במסגרת השלב השני המתואר לעיל, נכנס ארגון עובדים בנעלי העובדים והגיש בקשת צד נגד המעסיק בעניין שיעור השכר הראוי, או אם המעסיק הגיש בקשת צד נגד הארגון היציג, הקביעות שיקבעו בשלב זה יחייבו גם את העובד הבודד ויהוו מעשה בית דין כלפי כל אחד מהעובדים שנטלו חלק בשביתה החלקית (ולמעט מצבים שבהם יוכיח העובד כי לא השתתף כלל בשביתה החלקית).

(ד) באופן שיקבע כי הנטל להוכיח את שיעור השכר הראוי במסגרת השלב השני, מוטל על הצד המגיש את התביעה לבית הדין, ואין הצדקה לקבוע היפוך נטלים בסוגיה זו; אולם, נטל הוכחת השכר הראוי יחול על המעסיק בכל מקרה של שביתה מוגנת, אם המעסיק לא בחר לנהלה לפי סעיף 37ג לחוק ולא פנה לבית הדין בבקשה לסעד הצהרתי הקובע כי בשביתה חלקית עסקינן, אם העובדים או ארגונם היציג משיגים לפני בית הדין על השכר ששולם להם.

(ה) באופן שיקבע כי חזקה היא שעובדים בעת עיצומים אינם זכאים לשכרם הרגיל אלא לשכר ראוי בלבד, ללא הכללת הפרמיה בתוך שכר זה, באופן שיובהר בחוזר הממונה על השכר במשרד האוצר ('הע-כללי 1-47-2008') במפורש, כי המעסיק מחויב לשקול את ההצדקה לשלילת הפרמיה, בכל מקרה שבו עובדיו נוקטים בשביתה חלקית וזאת בנסיבות מיוחדות וחריגות של מבנה השכר וההעסקה ומאפייני העיצומים הננקטים; ובאופן שייקבע, למצער, כי עובדים בעת שביתה חלקית בלתי מוגנת אינם זכאים לשכרם הרגיל אלא לשכר ראוי בלבד, ללא הכללת הפרמיה בתוך שכר זה, בהתאם לשכר ברירת המחדל הקבוע בסעיף 37ג(ג) לחוק, וכהגדרתו שם.

(ו) באופן שיקבע כי ברירת המחדל היא שלא קיימת חובת הידברות מחוץ לכתלי בית הדין ביחס לתשלום השכר בעד תקופת השביתה החלקית; או למצער, כי גם אם קיימת חובת הידברות, אין בה כדי לעכב את המעסיק מתשלום שכר ראוי או מפנייה לבית הדין לשם מתן סעד בקשר לקביעת השכר הראוי, הכל בכפוף לחובת תום הלב ההדדית החלה על הצדדים ליחסי עבודה קיבוציים.

2. תצהירי תשובה לצו על-תנאי יוגשו בתוך 30 ימים מהיום. לקראת הדיון בהתנגדות לצו על-תנאי, יגישו הצדדים עיקרי טיעון בהיקף של עד 15 עמודים. בהתאם לקבוע בתקנות, עיקרי הטיעון יכללו בצורה תמציתית את טענותיו של כל צד בגדר הצו על-תנאי שניתן, ואת האסמכתאות המשפטיות לתמיכה בטענותיו. הפניה לעתירה או לתצהיר התשובה אינה תחליף לעיקרי טיעון מפורטים כאמור שמטרתם למקד ולרכז את החומר כולו, ליעול המשך הדיון.

ניתן היום, כ"ח באייר התשע"ח (13.5.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט